

РЕШЕНИЕ

21.09.2018

КАРАР

с. Родники

№ 84

Татарстан Республикасы

Алексеевск муниципаль районнының

Родники авыл жирлеге составына

керүче торак пунктларда

гражданнар жыенына әзерләнү һәм аны үткәрү

тәртибе турында”гы Нигезләмәне раслау хакында

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы 6 октябрь, 2003 ел, 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 нче маддәсе, “Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында”гы 28 июль, 2004 ел, 45-ЗРТ санлы Татарстан Республикасы законының 35 нче маддәсе һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының Родники авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 23 нче маддәсен гамәлгә ашыру максатында

Родники авыл жирлеге Советы каарар бирде:

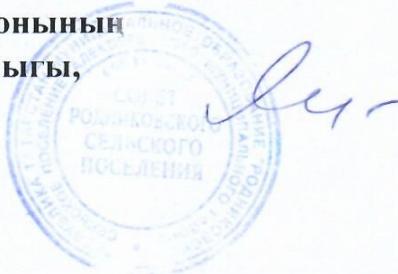
1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының Родники авыл жирлеге торак пунктларында гражданнарның жыенына әзерләнү һәм аны үткәрү тәртибе турында”гы Нигезләмәне күшымта нигезендә расларга.

2. Элеге каарарны Родники авыл жирлегенен рәсми сайтында, хокукый мәгълүмат порталында, шулай ук Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының Родники авыл жирлеге Советы бинасында мәгълүмат стендына урнаштырырга.

3. Элеге каарар аны рәсми бастырып чыгарган вакыттан үз көченә керәчәк.

4. Әлеге каарның үтәлешенә контролълек итүне үземдә калдырам

Алексеевск муниципаль районының
Родники авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

Е.А. Яковлева

Татарстан Республикасы
 Алексеевск муниципаль районның
 Родники авыл жирлеге
 Советы карарына күшүмтә
 21.09.2018 № 84

**Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның
 Родники авыл жирлеге торак пунктларында
 граждандарның жыенеси өзөрлөнү һәм аны үткәрү тәртибе турында
 Нигезләмә**

Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның Родники авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда граждандарның жыенеси өзөрлөнү һәм аны үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмә “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында”гы 6 октябрь, 2003 ел, 131-ФЗ санлы Федераль законның 25.1 нче маддәсе, “Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында”гы 28 июль, 2004 ел, 45-ЗРТ санлы Татарстан Республикасы законының 35 нче маддәсе һәм Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның Родники авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставының 23 нче маддәсен нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмәләр

1. Гражданар жыенеси гомуми, тигез һәм халыкның турыдан-туры ихтыярын белдерүе нигезендә үткәрелә.
- 1.2. Гражданар жыенеси торак пункт территориясендә дайми яки күбесенчә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән кешеләр катнашырга хокуклы.
- 1.3. Гражданар жыенеси катнашу ирекле.
- 1.4. Гражданар жыенеси үзләре катнашалар һәм аларның һәркайсы бер тавышка ия.

1.5 Гражданнар жыены турыдан-туры халыкның жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итүе максатында үткәрелә.

Гражданнар жыенының вәкаләтләре

1.6. Гражданнар жыены түбәндәгे мәсьәләләр буенча үткәрелергә мөмкин:

курсәтелгән торак пункт керә торган, курсәтелгән торак пункт территорииясен башка жирлек (муниципаль район) территорииясенә кертелергә тиешле торак пунктта жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәрту мәсьәләсе буенча;

жирлекнең чикләрне үзгәрту, курсәтелгән жирлекне үзгәртеп кору вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла;

жирлекнең вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан тормышка ашырыла торган жирлектә, әгәр сайлау хокуына ия жирлек кешеләренең саны 100 дән артык булса, жирлекнең вәкаләтле органын булдыру, аның саны һәм вәкаләтләр срокы турындагы мәсьәлә буенча;

жирлекнең вәкаләтле органы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан тормышка ашырыла торган жирлектә гражданнарның үзара салым акчасын керту һәм файдалану мәсьәләсе буенча;

жирлек составына керә торган яки муниципаль район чикләрендә авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта әлеге торак пункт территорииясендә гражданнарның үзара салым акчасын керту һәм файдалану мәсьәләсе буенча;

авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта халыкның инициативасын күрсәтү максатында жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйләнгән мәсьәләләр буенча;

халык тыгыз урнашмаган яки барырга кыен булган урыннарда урнашкан жирлектә халык саны кимендә 100 кеше тәшкил итсә, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын күрсәтү, шулай ук авыл торак пункты старостасы вәкаләтләрен срокыннан элек туктату мәсьәләләре буенча;

авыл торак пункттында гражданныар жыены шулай ук муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт түрүндагы Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда конкурс үткәргендә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар күрсәту максатында үткәрелергә мөмкин.

Гражданныар жыенын матди һәм оештыру яғыннан тәэммин итү

1.7. Жыенны жирлек башлыгы үткәрә.

1.8. Жыенга әзерләнү һәм аны үткәрү белән бәйләнгән чыгымнар жирлек бюджеты акчасы хисабына сарыф ителә.

2. Гражданныар жыенын чакыру тәртибе

Гражданныар жыенын үткәрү инициативасы

2.1. Торак пунктта гражданныар жыенын үткәрүдә инициативаны

- жирлек башлыгы;

- кимендә ун кешедән торган сайлау хокукуна ия, гражданныар жыенында катнашырга хокукуы булган (ягъни Россия Федерациясенең торак пункт территориясендә дайми яки күбесенчә яшәүче, яшәү урыны буенча әлеге торак пунктта теркәлгән, 18 яшкә житкән эшкә сәләтле гражданныар) кешеләр төркеме, шулай ук торак пункт территориясендә дайми яки күбесенчә яшәүче һәм жирле үзидарәне тормышка ашырганда Россия Федерациясе һәм федераль законнарның халыкара килешүләре ынгезендә хокукларга ия булучы чит ил гражданныры.

- 2.2. Торак пункт кешеләренен инициативасы имзалар кәгазе (1 нче күшүмтә) яки инициатив төркем жыелышы беркетмәсе рәвешендә теркәлә, анда түбәндәгә мәсьәләләр күрсәтелеп, гражданныар жыены үткәрү инициативасын күрсәту түрүнда карар кабул ителә:

гражданныар жыенына чыгарыла торган мәсьәләләр;

гражданныар жыенын үткәрү сроклары;

гражданныар жыенын чакыру түрүндагы инициативаны хуплаучы һәр гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, паспорты яки аны алмаштыручы документының сериясе һәм номеры, яшәү урынындағы адресы, имzasы яки имза куелган дата.

2.3. Жыен үткөрү инициативасын яклап жыелырга тиешле имзалар саны сайлау хокукуна ия булган, торак пункттердөң дайими яки күбесенчө яшәүче, яшәү урынында теркәлгөн гражданнар санының 5 процентын тәшкил итәргө, ләкин 25 тән ким булырга тиеш түгел.

2.4. Имза көгазыләре имзалар жыюче кешеләр тарафыннан тикшерелә, тикшерү датасы, фамилия, исем, атасының исеме, туган көне, паспорт яки аны алмаштыруучы документ сериясе һәм номеры, яшәү урынындагы адресы күрсәтелә һәм жирлек башлыгына жибәрелә.

Гражданнар жыенның үткөрү турында карар кабул итү тәртибе

2.5. Инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданнар жыены муниципаль берәмлекнен вәкаләтле органы каары белән (2 нче күшымта), ә жирлек башлыгы инициативасы буенча – жирлек башлыгы каары белән (3 нче күшымта) кирәkle документлар килгән көннән соң 30 көн эчендә билгеләнә

2.6. Жирлек башлыгы яки муниципаль берәмлекнен вәкаләтле органы гражданнар жыенның, максатка ярашлы түгел, дип, үткәрудән баш тартырга тиеш түгел.

2.7. Гражданнар жыеннына кертелгән мәсьәлә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килергә тиеш түгел. Гражданнар жыены соравы кыска, ягъни аңа бертөрле генә жавап бирергә мөмкин булырлык итеп төзелергә тиеш.

2.8. Гражданнар жыенны билгеләү турындагы каарны рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка житкерү) тәртибе, аны күчерү жирлек Уставы тарафыннан билгеләнә һәм муниципаль хокук актларын бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирлек уставында каралган тәртиптә бастырыла.

Гражданнар жыенның үткөрү турындагы жирлек башлыгы яки муниципаль берәмлекнен вәкаләтле органы каарларында гражданнар жыеннына кертелә торган сорав, гражданнар жыенның үткөрү вакыты һәм урыны турында мәгълүмат; жыенны оештыруучы – муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәләре турында мәгълүматлар күрсәтелә.

2.9. Гражданнар жыенесиң әзеленү һәм аны үткәрү өчен жаваплы муниципаль берәмлекнен структур бүлекчәсе (башкару-боеру органы) муниципаль берәмлек башлыгының гражданнар жыенесиң үткәрү турсындагы карары нигезендә сайлау хокукуна ия торак пункт кешеләренең исемлеген төзи, гражданнар жыенесиң мәгълүмати материаллар әзерли; муниципаль берәмлек массакүләм мәгълүмат чараларында һәм гражданнар жыенесиң турсында башка ысууллар белән халыкка хәбәр итә (4 нче күшымта).

Жирлек башкарма комитеты гражданнар жыенесиң үткәрү өчен бина бирергә тиеш.

2.9.1. Торак пункт кешеләренә гражданнар жыенесиң үткәрү вакыты һәм урыны турсында алдан хәбәр ителә. Гражданнар жыенесиң билгеләү, гражданнар жыенесиң үткәрү вакыты һәм урыны турсындагы карар гражданнар жыенесиң үткәрү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәжбүри бастырып чыгарылырга тиеш.

2.9.2. Жыенның һәр катнашучысы гражданнар жыенесиң үткәрү көненә кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек органының структур бүлекчәсендә гражданнар жыенесиң карапына кертелә торган материаллар белән танышырга, шулай ук аларның күчермәсен алышыга хокуклылар

2.10. Гражданнар жыенесиң турсындагы Нигезләмә нигезендә гражданнар жыенесиң үткәрү датасы соңрак срокка күчерелергә мөмкин. Гражданнар жыенесиң күчерү турсындагы карар жыенесиң үткәрү билгеләнгән датага кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Гражданнар жыенесиң үткәрү турсында

3.1. Жыенга килгән гражданнар жыенда катнашучы кешеләрне теркәү өчен жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнгән, жыенда катнашучы, торак пункт кешеләре исемлегенә кертелгән һәм сайлау хокукуна ия зат тарафыннан теркәлә. Исемлектә гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урынынагы адресы, паспортының сериясе һәм номеры күрсәтелә.

3.2. Жыенда катнашырга шулай ук хәлиткеч тавыш бирү хокуку булмаган, ләкин жыенда катнашырга теләк белдергән башка гражданнарга, предприятие, учреждение, оешма житәкчеләренә (әгәр жыенда ткишерелә

торган мәсъәләләрне хәл итү алар әшчәнлеге белән бәйләнгән булса), башка массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләренә дә рөхсәт ителә.

3.3. Сайлау хокукуна ия булучы торак пункт кешеләре исемлегендә төгәлсезлекләр ачыкланган очракта торак пункт кешесе теркәлә, һәм әлеге муниципаль берәмлек башлыгы ана жыенда катнашырга рөхсәт бирә.

3.4. Гражданин шәхесен раслаучы (Россия Федерациясе гражданины паспорты, хәрби билеты, чит ил гражданиның паспорты, Россия Федерациясендә яшәүгә рөхсәт, Россия Федерациясендә вакытлыча яшәүгә рөхсәт) документ язмаларның төгәлсезлеген (яки аларның булмавын) раслау булып хезмәт итә.

3.5. Гражданнар жыены анда сайлау хокукуна ия булган торак пункт кешеләренең яртысыннан артыгы катнашканда тулы хокуклы була. Кворум булмаганда гражданнар жыенын үткәрунең яңа датасын муниципаль берәмлек башлыгы билгели. Бу очракта гражданнар жыены гражданнар жыены үткәрү билгеләнгән көннән соң ун көннән дә иртәрәк үткәрелергә тиеш түгел.

3.6. Гражданнар жыенең тавышы бирү ачык яки яшерен була ала. Тавыш бирү формасы турындагы карап гражданнар жыенең тавышында кабул ителә.

3.7. Яшерен тавыш биргәндә гражданнар жыенең тавышында катнашу очен теркәлгән гражданинга тавыш бирү очен бюллетень бирелә (5 нче күшымта).

3.8. Гражданнар жыенең жирлек башлыгы яки гражданнар жыенең төркәлгән катнашучылар арасыннан ачык тавыш бирү юлы белән күпчелек тавыш алган башка кеше рәислек итә ала. Рәислек итүче кандидатураларын гражданнар жыенең тавышында катнашучылар тәкъдим итә ала.

3.9. Гражданнар жыены сәркатипне һәм хисап комиссиясен сайлый. Хисап палатасы әгъзалары саны ике кешедән артык булырга тиеш түгел. Гражданнар жыенең эш көненә остана сораулар рәислек итүче, жирлек башлыгы, гражданнар жыенең тавышында катнашырга хокуклы гражданнар тарафыннан кертелә ала.

Эш көненә мәжбүри тәртиптә гражданнар жыенең чакыру инициаторлары керткән сораулар кертелә. Күрсәтелгән сораулар беренче чиратта карала. Гражданнар жыенең эш көненә кертү турындагы карап аның

өчен жыенда катнашкан гражданнарың кимендә яртысы тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

3.10. Гражданар жыены жыенда рәислек итүче тарафыннан ачыла. Жыенда рәислек итүче гражданнарың жыенын оештыра, тәртипне саклый, хисап комиссиясенең эшенә кураторлык итә, тикшерелә торган мәсьәләләр буенча чыгыш ясау өчен сүз бирә, тавыш бируген билгеләнгән тәртибен тәэммин итә (6 нчы күшүлма).

3.11. Гражданар жыенында сәркатип беркетмә алып бара, анда гражданнар жыенын үткәру көне һәм урыны, сайлау хокукуна ия гражданнар саны, катнашучылар саны, көн тәртибе, чыгышларның кыскача эчтәлеге, карала торган сораулар буенча тавыш биргән гражданнар саны күрсәтелә.

3.12. Беркетмә жыенда рәислек итүче зат һәм жыен сәркатибе тарафыннан имзаланып, жирлек башлыгына тапшырыла. Жыенда катнашучылар исемлеге беркетмәгә теркәлә.

4. Гражданар жыенның каарлары

4.1. Гражданар жыенында катнашучыларның сайлау хокукуна ия булган яртысыннан күбрәге тавыш бирсә, жыен каары кабул ителгән дип санала.

4.2. Жыенда кабул ителгән каарлар муниципаль хокук актлары булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив актлар регистрына кертелергә тиешләр (7, 8 нче күшүмталар).

4.3. Жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары гражданар жыенында жирлек Уставы билгеләгән, алар арасындагы вәкаләтләрне чикләү нигезендә кабул ителгән каарларны үтәүне тәэммин итәләр.

4.4. Жыенда кабул ителгән каар юкка чыгарылырга яки жыенда башка каар кабул иту юлы белән үзгәртергә, яисә суд тәртибендә гамәлдән чыккан, дип танылырга мөмкин.

4.5. Гражданнар жыенында кабул ителгэн каарлар рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм муниципаль хокукый актлар өчен таләпләр нигезендә рәсмиләштерелергә тиешләр.

4.6. Торак пункт кешеләренең турыдан-туры ихтыярын белдерү юлы белән кабул ителгэн каарны гамәлгә ашыру өчен өстәмә рәвештә муниципаль хокук актын кабул итү (бастыру) таләп ителсә, компетенциясенә күрсәтелгэн актны кабул итү (бастыру) керә торган жирле үзидарә органы яки вазыйфаи зат гражданнар жыенында кабул ителгэн каар үз көченә кергән көннән алыш 15 көн эчендә тиешле муниципаль хокук актын әзерләү һәм (яки) кабул итү срогын билгеләргә тиешләр. Күрсәтелгән срок өч айдан арта алмый.

Гражданнар жыенының каарларын үтәү

4.7. Жыенда кабул ителгэн каарлар торак пункт территориясендә мәжбүри тәстә үтәлергә тиешләр һәм нинди дә булса дәүләт хакимияте органнарының, аларның вазыйфаи затларының яки жирле үзидарә органнарының раславына мохтаж түгелләр.

4.8. Жыенда кабул ителгэн каарларны үтәмәү закон нигезендә жаваплылыкка тартуга сәбәп булып тора.

Алексеевск муниципаль районның
Родники авыл жирлеге башлыгы, Совет рәисе Е.А. Яковлева